

Рабош А. А.

група 341.2

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Козлова В. В.

ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Питання термінології є досить актуальним в сучасному науковому житті, адже наявність термінологічних одиниць є визначальною характеристикою академічного мовлення. Термінологічна лексика є найрухливішою частиною словникового складу мови, а в особливості міжнародного спілкування – англійської, якою написана найбільша кількість наукових робіт. Таким чином, терміни найчастіше зустрічаються в англomовному науковому дискурсі.

Англomовний науковий дискурс постає відображенням сучасного інтелектуального середовища, вивчення якого сприяє розширенню освітніх можливостей. Лінгвісти вбачають в англomовному науковому дискурсі семантично щільну спеціалізовану мову, що включає в себе лексичні одиниці на позначення певних явищ або феноменів [9, с. 111]. В. Рос стверджує, що англomовний науковий дискурс використовують науковці для позначення окремої, спеціальної мови, яку вони використовують під час написання наукових робіт, або під час обговорень проблемних питань на пленумах та у наукових колах [10, с. 51]. Враховуючи наведені визначення, розглядаємо англomовний науковий дискурс як регламентоване за змістом і формою спеціалізоване інституційне мовлення вербалізоване і представлене англійською мовою.

Однією з основних ознак наукового дискурсу є використання спеціальної термінології. Спеціальні терміни входять до специфічної термінологічної системи, пов'язаної з понятійною системою відповідної галузі науки або знання. Терміни можуть бути представлені різними морфологічними шарами, будь то окремі лексичні одиниці, чи термінологічні сполучення. Термінологія становить основу наукового дискурсу, адже надає йому чіткого та регламентованого вигляду і визначає сфери комунікації.

Розглядом поняття термінології займався чимало науковців, таких як Головін Б. І., Діброва К. Ю., Кияк Т. Р., Мацюк Г. П., Панько Т. І., Кочан І. М., Шелов С. Д, та інші. Досить чітко визначення надав цьому поняттю В. М. Лейчик, який визначив термінологію, як стихійно сформовану цілісність існуючих термінів всередині лексичного складу мови [6, с. 160]. Термін, в свою чергу, як одиниця термінології та визначальний лексичний компонент наукових текстів І. С. Квитко окреслює як визначений словесний комплекс, що співвідноситься з певним поняттям або явищем обраної галузі наукових знань [4, с. 75].

Класичними стали такі підходи до трактування поняття термінології:

- 1) Б. М. Волін та Д. Н. Ушаков визначають термінологію, як набір термінів будь-якої галузі [3, с. 981].
- 2) Б. А. Веденский стверджує що це поняття об'єднує терміни визначеного кола знань науки, технології, політики, або мистецтва [2, с. 447].
- 3) М. П. Бажан вважає, що термінологія це а) словникова частина, що охоплює терміни різних галузей науки, техніки, мистецтва, суспільного життя; б) набір термінів будь-якої галузі науки, техніки, мистецтва або всі терміни даної мови [1, с. 206].
- 4) Т. Р. Кияк схиляється до думки, що термінологія є сукупністю термінів, що виражають історично усталену концепцію певної галузі людського знання або діяльності [5, с. 59].
- 5) В. М. Лейчик доповнюючи своє визначення цього поняття в наступних працях визначає його, як сукупність мовних (лексичних) одиниць, що позначають поняття певної спеціалізованої галузі знань чи діяльності, що спонтанно формується під час народження та розвитку цієї галузі [7, с. 112].

Спираючись на розглянуті підходи до визначення поняття термінології, вважаємо, що це рухома система лексичних термінологічних одиниць на позначення певної сфери науки чи діяльності суспільства.

Термінологія формується незалежно від становлення тієї чи іншої науки. Специфіка термінів визначається сферою функціонування термінологічних одиниць, а також тим, що терміни є номінативними одиницями мови науки і техніки, а не одиницями природної мови взагалі. Саме в науковій галузі мови терміни виконують свої основні функції: номінативні – назва класу особливих предметів або їх ознак; означаючі – позначення загального поняття, що належить до системи спеціальних понять цієї галузі знань; комунікативні – передача часу та простору спеціальних знань тощо [8, с. 372].

Отже, термінологія є об'єднанням лексичних термінологічних одиниць, що вживаються на позначення явищ наукової діяльності і виступають основою англomовного наукового дискурсу, який, в свою чергу є вираженням обмеженого за формою, метою та вербалізованого англійською мовою спілкуванням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бажан М. П. Українська радянська енциклопедія. Київ, 1965. 320 с.
2. Веденський Б. А. Энциклопедический словарь. Москва, 1955. 744 с.
3. Волин Б. М., Ушаков Д. Н. Толковый словарь русского языка. Москва, 1940. 1501 с.
4. Квитко И. С. Термин в научном документе. Львов, 1976. 125 с.
5. Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства. Київ, 1989. 93 с.
6. Лейчик В. М. Исходные понятия, основные положения, определения современного терминоведения и терминографии. Вестник Харьковского политехнического ун-та. 1994. № 1. С. 147-180.
7. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва, 2009. 256 с.
8. Руколяньска Н. Іменникові композити у правничій термінології. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2000. № 402. С. 371-374.
9. Flottum K. Language and Discipline Perspectives on Academic Discourse. Newcastle, 2007. 279 p.
10. Roth W. M. Telling in purposeful Activity and the emergence of Scientific Language. Establishing scientific classroom discourse communities: multiple voices of teaching and learning research. New-York, 2005. P. 45-71.

Рейко А. В.
група АМ-43

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Гарасим Т. О.

FEATURES OF TED TALKS AS A KIND OF WEB LECTURE

There are many ways and means of self-education nowadays, the most common of which are listening to lectures and conferences on independent electronic resources and platforms. Currently, the most popular in the world is the format of TED Talks (lectures and video lectures), organized by the non-profit American TED Foundation. TED stands for “Technology, Entertainment, Design”. TED Talk is a presentation to an audience on a specific topic, which is relevant in the society. The TED Foundation invites influential speakers from different fields of activity to perform on the stage and speak in front of an audience. Philosophers, businessmen, philanthropists, as well as educators, politicians and people who are willing to share their ideas and discoveries with others and are invited to give a lecture to a specific audience, present their ideas